

προχωρώντας με τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής των ΕΔΕΤ

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας

Μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής

Τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας αποτελούν ένα βιώσιμο και αποτελεσματικό τρόπο επένδυσης στην εξέλιξη και ανάπτυξη ανθρώπων και επιχειρήσεων στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας και υποστήριξης της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής. Μπορούν να υποστηρίξουν ένα ευρύ φάσμα αναπτυξιακών στόχων προκειμένου να ωφελήσουν ένα ευρύ φάσμα δικαιούχων, παρέχοντας τη δυνατότητα τα κεφάλαια να χρησιμοποιηθούν εκ νέου για περαιτέρω επενδύσεις.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ), ένα από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, στηρίζει την εφαρμογή της μεταρρύθμισης της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΛΠ) και την Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική της ΕΕ.

Το ΕΤΘΑ έχει συνολικό προϋπολογισμό άνω των 6 δισ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020. Η στήριξη αυτή παρέχεται στους τομείς της αλιείας (συμπεριλαμβανομένης της συλλογής δεδομένων και ελέγχου), της υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης, καθώς και στην αειφόρο ανάπτυξη των περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής.

Η στήριξη μέσω του ΕΤΘΑ παρέχεται μέσω επιχορηγήσεων και, όλο και περισσότερο, μέσω μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής.

Την περίοδο 2007-13, με εξαίρεση λίγα κράτη μέλη (συμπεριλαμβανομένης της Λετονίας και της Ολλανδίας), δεν χρησιμοποιήθηκαν ευρέως μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής στο πλαίσιο του τότε Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας (ΕΤΑ).

Μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής

- αναμένεται να επιστραφούν
- είναι ανανεούμενα, δηλ. κεφάλαια που επιστρέφονται μπορούν να χρησιμοποιηθούν ξανά στην ίδια περιοχή
- είναι κατάλληλα για οικονομικά βιώσιμα έργα, δηλ. για έργα που αναμένεται να δημιουργήσουν αρκετά έσοδα ή εξοικονόμηση για την επιστροφή της ληφθείσας ενίσχυσης
- έχουν σχεδιαστεί για να προσελκύουν συγχρηματοδότηση από άλλες πηγές, συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών επενδύσεων, για να αυξήσουν το ποσό των διαθέσιμων πόρων, ιδίως σε τομείς όπου υπάρχουν προβλήματα πρόσβασης στη χρηματοδότηση
- μπορούν να έχουν τη μορφή δανείων, εγγυήσεων ή μετοχικού κεφαλαίου
- υποστηρίζουν την ανάπτυξη της προσφοράς συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της αγοράς
- μπορούν να χρησιμοποιηθούν συμπληρωματικά με επιχορηγήσεις, και
- δύνανται να διαχειρίζονται από εθνικές ή περιφερειακές τράπεζες, διεθνείς οργανισμούς όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ή το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, από ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, και (όσον αφορά δάνεια και εγγυήσεις μόνο) από τις διαχειριστικές αρχές.

Κατά την περίοδο 2014-2020, αναγνωρίζοντας τα οφέλη των μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής, έχει επεκταθεί η χρήση τους σε **όλους τους θεματικούς στόχους** και αναμένεται αυτή η χρήση να ενταθεί περαιτέρω λόγω των βελτιωμένων και πιο ευέλικτων επιλογών υλοποίησης.

Τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής μπορούν να συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας για να **στηρίξουν τις επενδυτικές προτεραιότητες που περιγράφονται στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΤΘΑ** από τα κράτη μέλη. Τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΘΑ μπορούν δυνητικά να στηρίξουν την εφαρμογή των περισσότερων μέτρων που καλύπτει το Ταμείο, με την προϋπόθεση ότι θα αντιμετωπίσουν **διαπιστωμένα κενά της αγοράς**, δηλ. τομείς δραστηριότητας όπου οι τράπεζες είναι απρόθυμες να δανείσουν ή/και όπου ο ιδιωτικός τομέας δεν είναι διατεθειμένος να επενδύσει.

Τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής μπορούν συνεπώς να συμβάλλουν στην επίτευξη των ακόλουθων στόχων του ΕΤΘΑ:

- προώθηση ανταγωνιστικής, περιβαλλοντικά βιώσιμης, οικονομικά βιώσιμης και κοινωνικά υπεύθυνης αλιείας και υδατοκαλλιέργειας
- ενίσχυση της εφαρμογής της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΛΠ)
- προώθηση της ισορροπημένης και χωρίς αποκλεισμούς εδαφικής ανάπτυξης των περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας
- ενίσχυση της ανάπτυξης και της εφαρμογής της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής της Ένωσης (ΟΘΠ), κατά τρόπο συμπληρωματικό προς την πολιτική συνοχής και την Κοινή Αλιευτική Πολιτική.

Τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής μέσω του ΕΤΘΑ είναι **διαθέσιμα για όλες τις κατηγορίες δικαιούχων στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, οι οποίοι αναλαμβάνουν την υλοποίηση έργων που παράγουν έσοδα**. Στον τομέα της μεταποίησης, μπορεί να παρασχεθεί στήριξη σε επιχειρήσεις που δεν είναι ΜΜΕ μόνο μέσω των μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής. Λαμβάνοντας υπόψη το σχετικά μικρό μέγεθος του ΕΤΘΑ, μια πρόσθετη δυνατότητα θα ήταν να διερευνηθούν πιθανές συνέργειες με άλλα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής που έχουν ήδη συσταθεί από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ ή το ΕΓΤΑΑ, ή που θα δημιουργηθούν κατά την περίοδο 2014-2020.

Μια **ευρεία γκάμα μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής που υποστηρίζονται από το ΕΤΘΑ** μπορούν δυνητικά να εφαρμοστούν:

- **Δάνεια**, τα οποία μπορούν να διατίθενται όταν δεν προσφέρονται αντίστοιχα στην αγορά (π.χ. από τράπεζες), ή μπορεί να έχουν καλύτερους όρους από τα διατιθέμενα (π.χ. με χαμηλότερα επιτόκια, μεγαλύτερες περιόδους αποπληρωμής, ή με λιγότερες εξασφαλίσεις). Για παράδειγμα, δάνεια μπορούν να προσφέρονται για να βοηθήσουν τους αλιείς και τις οικογένειές τους να διαφοροποιήσουν τις πηγές των εισοδημάτων τους, αναπτύσσοντας δραστηριότητες όπως το ερασιτεχνικό τουριστικό ψάρεμα ή μέσω επιχειρήσεων εστίασης όπως εστιατόρια που σχετίζονται με την κύρια αλιευτική δραστηριότητα, στηρίζοντας νέους αλιείς για την απόκτηση του πρώτου αλιευτικού τους σκάφους ή για επενδύσεις επί των αλιευτικών σκαφών με στόχο την αύξηση της ενεργειακής τους απόδοσης.

- **Μικροπιστώσεις**, οι οποίες είναι μικρά δάνεια σε άτομα που συχνά αποκλείονται από την πρόσβαση στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, συχνά παρεχόμενες για σύντομο χρονικό διάστημα δανεισμού και με χαμηλές ή καθόλου εξασφαλίσεις, π.χ. δάνεια προς τους αλιείς για την αγορά επιλεκτικού αλιευτικού εξοπλισμού, για τη βελτίωση της προστιθέμενης αξίας ή της ποιότητας των αλιευμάτων, ή για έργα στο πλαίσιο των τοπικών στρατηγικών ανάπτυξης υπό την καθοδήγηση των τοπικών κοινοτήτων.
- **Εγγυήσεις**, όπου παρέχεται διαβεβαίωση σε έναν δανειστή πως τα κεφάλαια θα επιστραφούν αν ο δανειολήπτης αθετήσει το χρέος του. Αυτό θα μπορούσε να διευκολύνει την πρόσβαση σε εμπορικά επενδυτικά δάνεια που οι δανειστές σε διαφορετική περίπτωση θα τα θεωρούσαν υψηλού ρίσκου, όπως έργα καινοτομίας στον τομέα της μεταποίησης ή της υδατοκαλλιέργειας ή έργα που να συνδέονται με διατήρηση θαλάσσιων βιολογικών πόρων.
- **Μετοχικό Κεφάλαιο**, όπου κεφάλαιο επενδύεται με αντάλλαγμα την ολική ή μερική κυριότητα μιας επιχείρησης. Ο επενδυτής μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να αναλάβει μερικό έλεγχο της διαχείρισης της επιχείρησης και δύναται να μοιράζεται τα κέρδη της επιχείρησης. Τα μετοχικά κεφάλαια μπορούν να επενδυθούν σε διαφορετικά στάδια του κύκλου ζωής μιας επιχείρησης, αλλά τα δημόσια υποστηριζόμενα κεφάλαια επενδύονται κυρίως ως κεφάλαια έναρξης για τη χρηματοδότηση στο αρχικό στάδιο νεοσύστατων επιχειρήσεων (start-ups). Η απόδοση της επένδυσης εξαρτάται από την ανάπτυξη και την κερδοφορία της επιχείρησης. Η αποκομιδή των κερδών πραγματοποιείται όταν ο επενδυτής πουλήσει σε άλλον επενδυτή το μερίδιό του στην επιχείρηση («έξοδος») ή μέσω μιας δημόσιας εγγραφής. Το μετοχικό κεφάλαιο είναι πιο πιθανό να απευθύνεται σε επιχειρήσεις υψηλότερου ρίσκου και δυνητικά υψηλότερων προοπτικών ανάπτυξης, για παράδειγμα, για όσους κάνουν πιλοτική χρήση καινοτόμων βιώσιμων τεχνολογιών στους τομείς της υδατοκαλλιέργειας ή της μεταποίησης.

Τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής μπορούν επίσης να προσφέρονται συνδυαστικά με επιχορηγήσεις και άλλες μορφές στήριξης. Συχνά είναι απαραίτητο να βελτιωθεί ως προαπαιτούμενο η «επενδυτική ετοιμότητα» για την προσέλκυση επενδυτικών κεφαλαίων. Η συμβουλευτική και άλλη υποστήριξη μπορεί να είναι επιχορηγούμενη μέσω του ΕΤΘΑ.

Τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΘΑ μπορούν να συνεισφέρουν στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και διαφοροποίηση του τομέα με τη στήριξη δραστηριοτήτων σε περιοχές όπου τα επίπεδα των επενδύσεων είναι συχνά ανεπαρκή και με την τόνωση της ανάπτυξης οικονομικά βιώσιμων έργων, δημιουργώντας έτσι νέες ευκαιρίες στην αγορά. Είναι επίσης δυνατό να δημιουργήσουν ευκαιρίες για επενδυτές και ενδιαμέσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Η πρόσβαση στη χρηματοδότηση είναι συνήθως ακριβή και δύσκολη για επιχειρήσεις του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας. Σε πολλά κράτη μέλη αυτοί οι τομείς θεωρούνται από τις τράπεζες και τα άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ως υψηλού κινδύνου για παροχή δανεισμού και πρόσβαση σε πίστωση. Ωστόσο, ορισμένα έργα μπορούν να γίνουν επενδυτικά πιο ελκυστικά λόγω των στηριζόμενων από τον δημόσιο τομέα μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής και του σχετικού επιμερισμού του κινδύνου.

Για περισσότερες πληροφορίες

Το ΕΤΘΑ: Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 508/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2328/2003, (ΕΚ) αριθ. 861/2006, (ΕΚ) αριθ. 1198/2006 και (ΕΚ) αριθ. 791/2007 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1255/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Επίσημη Εφημερίδα L149 της 20ης Μαΐου 2014.

Για έναν οδηγό αναφοράς για τις διαχειριστικές αρχές σχετικά με τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής στα προγράμματα των ΕΔΕΤ:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

Για πληροφορίες σχετικά με την εκ των προτέρων αξιολόγηση της μεθοδολογίας των μέσων χρηματοοικονομικής τεχνικής:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

Για την ιστοσελίδα «fi-compass», την πλατφόρμα για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ:

<http://www.fi-compass.eu/>

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και τους κανονισμούς των λοιπών Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων, συμπεριλαμβανομένων των εκτελεστικών και κατ' εξουσιοδότηση πράξεων:

http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/index_el.htm

Για πληροφορίες σχετικά με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια:

http://ec.europa.eu/fisheries/state_aid/index_el.htm

---

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg